

Metodyka integrowanej ochrony cebuli, pora i kapusty głowiastej białej przed szkodami wyrządzanymi przez wciornastka tytoniowca

Dr Piotr Szafranek

Opis szkodnika:

Wciornastek tytoniowiec to niewielki, trudno dostrzegalny gołym okiem owad o długości ciała dochodzącej do 1,3 mm. Jego ubarwienie zmienia się wraz z wiekiem i zależy od stadium rozwojowego. Larwy i nimfy mają ciało koloru żółtawego natomiast osobniki dorosłe są ciemnobrunatne. Pod względem budowy ciała wszystkie stadia rozwojowe są do siebie dość podobne, różnice dotyczą głównie rozmiarów i obecności skrzydeł. Larwy będące najmłodszym stadium rozwojowym nie mają skrzydeł, nimfy posiadają jedynie ich zaczątki, natomiast osobniki dorosłe mają 2 pary skrzydeł z charakterystyczną tzw. frędzlą.

Zimują osobniki dorosłe w resztkach roślinnych z pól uprawnych, w wierzchniej warstwie gleby, na miedzach i w przechowalniach. Wiosną owady wylatują z ukrycia i zasiedlają różne gatunki roślin. Samice składają jaja pojedynczo pod skórę liści. Z jaj wylęgają się larwy, które żerują przez jakiś czas na roślinie na której się wylęgły, a następnie przekształcają się w nimfy. W przeciwieństwie do larw nimfy są mało aktywne i nie pobierają pokarmu. Swoją rozwój przechodzą przeważnie w ukryciu, w wierzchniej warstwie gleby lub pomiędzy przylegającymi do siebie liśćmi pora, na granicy wybielonej i zielonej części rośliny. Nimfy przekształcają się następnie w osobniki dorosłe, które rozlatują się, rozpoczynają żerowanie i rozmnażanie na kolejnych roślinach.

Osobnik dorosły wciornastka

Larwy wciornastków

Szkodliwość:

Stadium szkodliwym tego owada są zarówno larwy jak i osobniki dorosłe, które odżywiają się wysysając z roślin soki komórkowe.

Por i cebula:

W wyniku żerowania wciornastków do pustych, uszkodzonych komórek dostaje się powietrze, powodując powstawanie na liściach charakterystycznych srebrzystych plamek. Początkowo małe i niemal niezauważalne, na skutek łączenia się ze sobą, plamy powiększają się i z czasem obejmują znaczną powierzchnię liścia. Można w ich pobliżu zaobserwować także małe, czarne punkciki – odchody wciornastków. Zaatakowane przez wciornastka tytoniowca rośliny słabiej rosną, dają niższy plon oraz mają obniżoną wartość handlową.

Kapusta głowiasta biała:

Objawy żerowania wciornastków na kapuście są zupełnie inne niż na porach i cebuli. W wyniku wysysania przez owady soków komórkowych, na liściach tworzą się charakterystyczne żółto-brązowe brodawki. Rośliny, na których żerują wciornastki mają obniżoną wartość handlową.

Liście cebuli uszkodzone przez wciornastki

Roślina pora uszkodzona przez wciornastki

Liście kapusty głowiastej białej uszkodzone przez wciornastki

Ochrona:

W celu zapewnienia skutecznej ochrony cebuli, pora i kapusty głowiastej białej przed szkodami wyrządzanymi przez wciornastka tytoniowca zaleca się postępowanie według poniższych schematów.

Cebula

1. Od połowy maja rozpocząć lustrację uprawy w celu wykrycia wciornastków na roślinach cebuli
2. Lustrację plantacji przeprowadzać systematycznie co siedem dni aż do momentu zbioru
3. Jednorazowa lustracja polega na dokładnym obejrzeniu 15 losowo wybranych roślin
4. Oglądając roślinę wciornastków szukamy na całej powierzchni liści asymilacyjnych, przy czym ze szczególną uwagą należy przeglądać liście w dolnej ich części, tuż nad cebulą
5. Po zaobserwowaniu wciornastków na roślinach należy je policzyć a uzyskany wynik uśrednić w przeliczeniu na 1 roślinę.
6. Jeżeli średnio na 1 roślinie znajduje się 6 lub więcej wciornastków należy wykonać pierwszy cykl zabiegów odpowiednim środkiem ochrony roślin (lista środków znajduje się na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi)
7. 1 cykl składa się z dwóch zabiegów wykonanych co 7 dni
8. Jeżeli po zastosowaniu cyklu zabiegowego w wyniku prowadzonej systematycznie lustracji okaże się, że na 1 roślinie ponownie znajduje się 6 lub więcej wciornastków należy wykonać kolejny (drugi) cykl zabiegów
9. Ostatni (trzeci) cykl zabiegów należy wykonać w momencie gdy załamane jest 50% szczypioru

Por

1. Na początku czerwca rozpocząć lustrację uprawy w celu wykrycia wciornastków na roślinach pora
2. Lustrację plantacji przeprowadzać systematycznie co siedem dni aż do momentu zbioru
3. Jednorazowa lustracja polega na dokładnym obejrzeniu 15 losowo wybranych roślin
4. Wciornastków szukamy na całej powierzchni liści pora, zwracając szczególną uwagę na miejsce, w którym znajduje się granica wybielonej i zielonej części rośliny
5. Po zaobserwowaniu wciornastków na roślinach należy je policzyć a uzyskany wynik uśrednić w przeliczeniu na 1 roślinę.

6. Jeżeli średnio na 1 roślinie znajduje się 6 lub więcej wciornastków należy wykonać 1 cykl zabiegów odpowiednim środkiem ochrony roślin (lista środków znajduje się na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi)
7. 1 cykl składa się z dwóch zabiegów wykonanych co 7 dni
8. Jeżeli po zastosowaniu pierwszego cyklu zabiegowego w wyniku prowadzonej systematycznie lustracji okaże się, że po przeliczeniu, na 1 roślinie ponownie znajduje się 6 lub więcej wciornastków należy wykonać kolejny (drugi) cykl zabiegów
9. Ostatni (trzeci) cykl zabiegów należy wykonać w momencie, gdy po raz kolejny na 1 roślinie znajduje się 6 lub więcej wciornastków, co powinno przypadać na okres po załamaniu się szczypioru cebuli

Kapusta głowiasta biała

1. Na początku czerwca rozpocząć lustrację uprawy w celu wykrycia wciornastków lub objawów ich żerowania na roślinach kapusty
2. Lustrację plantacji przeprowadzać systematycznie co siedem dni
3. Jednorazowa lustracja polega na dokładnym obejrzeniu 20 losowo wybranych roślin
4. Szukając wciornastków należy starać się zajrzeć jak najgłębiej pomiędzy przylegające do siebie liście
5. Po zaobserwowaniu wciornastków lub objawów ich żerowania na roślinach należy wykonać pierwszy cykl zabiegów odpowiednim środkiem ochrony roślin (lista środków znajduje się na stronach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi)
6. 1 cykl składa się z dwóch zabiegów wykonanych co 7 dni
7. Jeżeli po zastosowaniu pierwszego cyklu zabiegowego w wyniku prowadzonej systematycznie lustracji okaże się, że na roślinach ponownie znajdują się wciornastki należy wykonać kolejny cykl zabiegów
8. Ostatni cykl zabiegów należy wykonać w momencie załamania się szczypioru cebuli

Praca została wykonana w ramach Programu Wieloletniego „Rozwój zrównoważonych metod produkcji ogrodniczej w celu zapewnienia wysokiej jakości biologicznej i odżywczej produktów ogrodniczych oraz zachowania bioróżnorodności środowiska i ochrony jego zasobów”, finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.